

Advies van 10 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.A.T. Hillenaar-Cöp, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Aartsbisdom Utrecht en onder meer
pastoor te [plaats].

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met een bijlage is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 mei 2013. Op 26 juni 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat van het Bisdom Utrecht.

1.2. In een e-mail van 24 september 2013 heeft mr. Hillenaar-Cöp aan de Klachtencommissie medegedeeld dat klager een hoorzitting te belastend vindt en er daarom van af ziet. De Klachtencommissie heeft aan het Bisdom gevraagd of ermee kon worden ingestemd de klacht schriftelijk af te handelen. Het Bisdom heeft daarmee, zo volgt uit een e-mail van [naam] van 26 september 2013, ingestemd.

1.3. Op 6 november 2013 heeft de Klachtencommissie, gelet op het vorenstaande in raadkamer, de zaak beoordeeld, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden

2. De klacht

2.1. Klager heeft zijn jeugd doorgebracht in [plaats]. Hij woonde aldaar met zijn ouders en twee oudere zussen tegenover de kerk. Het gezin behoorde tot de parochie [naam]. Aangeklaagde was vanaf 1969 pastoor van deze parochie.

Klager kwam weleens in de kerk, maar niet zeer regelmatig. Op zaterdag maaide klager het gras bij de kerk. Ook waste hij de auto van aangeklaagde. Klager kon goed met aangeklaagde

praten. Aangeklaagde maakte kunstwerken in het dorp of in zijn tuin en klager hielp hem daarbij. Klager was toen zo'n twaalf jaar oud.

Eenmaal per jaar ging aangeklaagde zeilen met de acolieten. Klager was geen acoliet, maar mocht toch mee. De zeiluitstapjes gingen meestal naar Friesland. De groep bestond uit zo'n zes jongens.

Vanaf dat klager zo'n veertien jaar oud was (omstreeks 1975), ging hij ook een aantal keren per jaar alleen met aangeklaagde zeilen. Voor klager waren het leuke uitstapjes. Zo liet aangeklaagde klager de auto besturen. Op een van deze zeilweekenden is klager voor het eerst door aangeklaagde misbruikt. Zij hadden een aantal biertjes gedronken. Aangeklaagde ging met zijn hand in de broek van klager en trok aan diens penis. Het deed klager behoorlijk pijn. Daarna moest klager dit ook bij aangeklaagde doen. Op ieder zeiluitstapje gebeurde dit één of meerdere keren. Klager en aangeklaagde lagen dan ontkleed bij elkaar. Aangeklaagde kwam altijd klaar, klager soms. Er werd niet gezoend, noch vond orale seks of penetratie plaats.

Klager had het gevoel dat hij door aangeklaagde werd gemanipuleerd. De zeiluitstapjes waren immers erg leuk en klager had het gevoel dat de seksuele handelingen erbij hoorden, dat hij op die manier iets voor aangeklaagde moest terugdoen.

Toen klager zestien jaar oud was, kreeg hij interesse voor meisjes. Hij ging niet meer mee op zeilweekenden. Het misbruik is toen opgehouden.

2.2. Na de middelbare school is klager naar de LTS gegaan. Hij is timmerman geworden en heeft zich opgewerkt tot uitvoerder. Klager heeft verschillende werkgevers gehad en is eind 2008 in dienst getreden bij zijn huidige werkgever.

Op 1 oktober 2011 is klager plotseling uitgevallen. Hij was zwaar depressief en suïcidaal. Klager is opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis en in een alcoholkliniek. Klager is in therapie gegaan. Er is vastgesteld dat hij lijdt aan een posttraumatische stressstoornis, veroorzaakt door het misbruik. Ongeveer anderhalf jaar geleden heeft klager bij gelegenheid van een groepstherapie voor het eerst openlijk gesproken over het hem overkomen misbruik. Dat heeft klager enorm opgelucht.

De ziekmelding in 2011 heeft geleid tot een arbeidsconflict omdat zijn werkgever de ziekte niet wilde accepteren. De opname in het psychiatrisch ziekenhuis heeft de werkgever echter voor een voldongen feit gesteld. De relatie met de werkgever is echter nog steeds moeizaam. Klager is nog steeds ziek, binnenkort volgt een WIA-keuring.

Klager kampt met een enorm schuldgevoel. Hij meent dat hij het misbruik niet had moeten toelaten. Klager heeft zich altijd bedreigd gevoeld en is erg argwanend. Hij kon niemand vertrouwen. Hij heeft relaties altijd oppervlakkig gehouden. Klager heeft daardoor geen vrienden. Omstreeks zijn 23ste levensjaar is klager getrouwd. Uit het huwelijk zijn drie kinderen geboren. Drie jaar geleden is klager gescheiden. Hij heeft weinig contact met zijn kinderen.

2.3. Klager wil zijn klacht bij de Klachtencommissie neerleggen om het misbruik kenbaar te maken. Hij vindt het belangrijk dat het erkend wordt. Klager wenst aanspraak te maken op een schadevergoeding.

3. De reactie

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Het Bisdom heeft gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Er zijn twee stukken aangetroffen die de klacht kunnen onderbouwen:

- Een notitie van 21 januari 1961 van [naam], toenmalig officiaal van het Bisdom. In de notitie wordt de melding van de heer [naam] weergegeven. De heer [naam] uit zijn zorgen over een kapelaan die een jongen van het [school] in [plaats] met ontkleed bovenlichaam model heeft laten staan bij het boetseren. De notitie bevindt zich in het persoonsdossier van aangeklaagde, zodat het Bisdom meent dat de melding aangeklaagde betreft. Aangeklaagde was ook van [datum] tot [datum] werkzaam als kapelaan in [plaats].
- Een brief van 7 augustus 1967 van [naam], procureur-generaal bij het gerechtshof in [plaats]. In de brief wordt gemeld dat tegen aangeklaagde proces-verbaal is opgemaakt. De Officier van Justitie in [plaats] heeft in verband daarmee gevorderd dat de rechter-commissaris een vooronderzoek instelt. Er zou een psychiatrisch rapport worden opgesteld. Aangeklaagde zou hebben toegezegd aan het onderzoek mee te werken. Een verband met de huidige klacht, of een soortgelijk voorval, kan niet worden uitgesloten.

3.2. Het Bisdom is bovendien bekend met een andere klacht die tegen aangeklaagde is ingediend (zaaknummer 2012T910). De Bisdom acht de klacht gelet daarop en op voornoemde stukken voldoende aannemelijk.

3.3. Namens het Bisdom betuigt [naam] zijn spijt. Hij biedt klager zijn oprechte verontschuldigen aan voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijfendertig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat het misbruik heeft bestaan uit het over en weer aftrekken door klager en aangeklaagde. Dit is gedurende een periode van twee jaar een aantal keren per jaar gebeurd.

4.4. Het Bisdom heeft gesteld dat de klacht van klager aannemelijk moet worden geacht. Ook de Klachtencommissie komt tot dat oordeel gehoord klagers authentiek aandoende relaas

en op grond van de door het Bisdom overgelegde stukken en voorts door de andere tegen aangeklaagde ingediende klacht (met zaaknummer 2012T910), die eveneens ziet op misbruik door aangeklaagde tijdens (zeil-)vakanties.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en waarbij klager in een gezagsrelatie tot aangeklaagde stond hoogst kwalijk is geweest. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging, zoals door het Bisdom in de schriftelijke reactie ook geuit, kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om toekenning van een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het Aartsbisdom van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 10 december 2013 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.